

**DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT**

Helse- og omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep
0030 OSLO

Deres ref.
201203909

Vår ref.
12/1618 - NNO

Dato
04.01.2013

Høring – endringer i psykisk helsevernloven – varsling av fornærmede og etterlatte ved endringer i gjennomføring og opphør av dom på overføring til tvungent psykisk helsevern, adgang til nattelåsing av pasientrom mv.

Vi viser til Helse- og omsorgsdepartementets brev av 11. oktober 2012 med vedlegg.

Justis- og beredskapsdepartementet har følgende merknader:

Generelt

Vi støtter forslaget i høringsnotatet om at fornærmede og dennes etterlatte varsles ved endringer i gjennomføring og opphør av dom på tvungent psykisk helsevern samt ved unndragelse av gjennomføringen av dom på tvungent psykisk helsevern.

Utfordringer knyttet til tolkning og praktisering

Erfaringsmessig byr kriminalomsorgens regelverk på flere utfordringer. Enkelte forhold bør derfor vurderes i arbeidet med lovforslaget. Dette gjelder for eksempel spørsmålene om:

- a) hvem som avgjør om det er «av betydning» for fornærmede og etterlatte, vedkommende selv eller vedtaksmyndigheten?

Her kan det vurderes om vilkåret i lovteksten heller bør være «dersom fornærmede eller dennes etterlatte ønsker det» for å tydeliggjøre at det er fornærmede og etterlattes ønske som skal legges til grunn. Dersom dette blir aktuelt, forutsetter dette en gjennomgang av de øvrige vilkår i bestemmelsen, og en fornyet vurdering av hensynet til personvernet og av EMK artikkel 8. Det er uansett viktig at lovgiver foretar en overordnet vurdering av hensynene som skal

Postadresse
Postboks 8005 Dep
0030 Oslo

Kontoradresse
Gullhaug Torg 4a
0484 Oslo

Telefon - sentralbord
22 24 90 90
Org.nr.: 972 417 831

Plan- og
administrasjonsavdelingen
Telefaks
22 24 95 34

Saksbehandler
Nina Helene Norby
22 24 52 65

- ivaretas og utforme så presise og klare vilkår for varsling som mulig fremfor å gi for skjønnspregede vilkår som kan medføre tolkningsutfordringer og variasjon i praksis.
- b) hvordan de fornærmede og etterlattes ønske om varsling skal klarlegges. Her bør det reguleres i underliggende regelverk hvordan institusjonen fremskaffer kontaktinformasjon til fornærmede og etterlatte og når og hvordan institusjonen skal kontakte fornærmede og etterlatte for å klarlegge om de ønsker varsling.
- c) praktiseringen av kriteriet «i god tid» før beslutningen gjennomføres. Her kan det være fordelaktig å spesifisere i underliggende regelverk hva som anses som god tid.

Hensynet til domfeltes sikkerhet

Før varslingen besluttes bør det foretas en sikkerhetsmessig vurdering, herunder bl.a. undersøkelse med politiet om hvorvidt en varsling vil få konsekvenser for den domfeltes sikkerhet. I tilfeller hvor det er fare for hevnaksjoner eller lignende bør varsling unnlates. Det bør vurderes om bestemmelsen skal inneholde et vilkår som for eksempel «med mindre varsling medfører fare for den domfeltes egen sikkerhet».

Varsling av fornærmede og etterlatte som er på institusjon

Det kan oppstå situasjoner hvor den fornærmede eller etterlatte selv befinner seg på en institusjon/omsorgshjem og ikke er i stand til å ivareta sine interesser. Dersom det er oppnevnt en verge skal vergen varsles. I tillegg bør det vurderes om det skal oppstilles en hjemmel til å varsle bestyreren ved institusjonen/omsorgshjemmet i tilfeller hvor det ikke er oppnevnt noen verge eller kontakt med den oppnevnte vergen ikke lykkes.

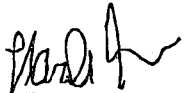
Til kapittel 6 om forholdet til menneskerettighetene

I kapittel 6 om forholdet til menneskerettighetene vises det flere ganger til Prop. 108 L (2011 – 2012). Forslagene som ble lagt frem i denne proposisjonen åpner for langt mer vidtrekkende tvangstiltak enn forslaget om adgang til nattelåsing av pasientrom, herunder utelukkelse fra fellesskapet over svært lange perioder. I den grad nattelåsing er å anse som isolasjon i EMK artikkel 3s forstand, er den av en helt annen karakter enn de sakene som ble drøftet i Prop. 108 L (2011-2012). Problemstillingene og de ulike hensyn som skal veies mot hverandre, blir derfor delvis andre når det gjelder det aktuelle forslaget. Også når det gjelder drøftelsen av EMK artikkel 13 fremstår sammenlikningen med Prop. 108 L (2011-2012) på enkelte punkter som mindre treffende.

I vurderingene knyttet til EMK artikkel 8 synes det noe uklart i hvilken grad forslaget

om nattelåsing innebærer en (ytterligere) innskrenkning i pasientens rett til respekt for privatlivet.

Med hilsen

Harald Aass
fagdirektør

Nina Helene Norby
førstekonsulent